

JAMBO!
REISVERSLAG TANZANIA REIS DE VRIENDSCHAP nov-dec 2013

Jambo (spreekt uit als djambo) betekent hallo op zijn Swahilisch. Dat spreken ze in Tanzania. Karibu, welkom! Het Tanzaniaanse avontuur was begonnen voor ons, t.w. Chuen Kwee-Lie, Khe Siang Lie (Stefan Limantoro) en Inge, Hok Sioe Liem en Giok Hiang, Giok Mae Ong, Swan-Hway Sie en Fay, W. Siphanto (Swie Khing Han) en Meg, Frank Tan en Miao Ling Tjoa, onder leiding van Djoen Swan Tan. Het vergde wel wat werk vooraf, want bij de voorbereiding stond dat je geen hardschalige koffers mocht gebruiken (wegens het krappe vervoer in jeeps), stevige BH voor de dames (wegens de hobbelige wegen), de nodige vaccinaties en dat je geen donkere kleuren (zwart, blauw en rood) mocht dragen (wegens aantrekken van muskieten, vliegen etc.). Dat werd dus vooraf shoppen voor de dames, want ze hadden alleen kledij in de onjuiste kleuren. Het leek wel of ze zich voorbereidden op een damescontest.

Op de heenvlucht, eind november 2013, naar vliegveld Kilimanjaro van de stad Arusha werden we opgeschrikt, omdat Miao Ling tijdens de slaap pijn kreeg op haar borst met wat verhoogde bloeddruk en aangezien in haar familieanamnese wat hartklachten voorkwamen, was er beroering. Swie Khing, als anesthesist, werd erbij gehaald. Gelukkig bleek alles loos alarm te zijn na onderzoek in het lokale ziekenhuis in Arushia. Vies ziekenhuis! Wegens het vuile ziekenhuis was zij

nu bijna geneigd om wel een hartinfarct op te lopen. Als beloning kreeg Swie Khing een tegoedbon van € 100,- van KLM. Singapore Airline gaf € 250,- in zo'n geval, maar de KLM is niet zo rijk zei de hoofdstewardess.

In Arusha (tweede grote stad van Tanzania) logeerden we in de 4* Serena Mountain Village, een goed hotel. De volgende dag reden we naar het Tarangire National Park en het Tarangire River Camp Logement. 4* noemden ze zichzelf, naar onze mening een 2* of 3-*. Het bestond uit een grote tent op een verhoogd houten constructie met spleten in de houten planken vloer (insecten dus!). We logeerden hier 2 nachten, waarbij waarschijnlijk bedorven voedsel werd opgediend, want zowat iedereen kreeg gedurende enkele dagen als nawee buikloop. Onderweg schreed een van ons, NN met een gelukkig gezicht naar de wc (blij, dat er een wc was). Klop klop: bezet! Na 5 minuten met een zuur gezicht en gedwongen kleine pasjes wederom naar de wc! Klop klop, nog steeds bezet. 5 minuten verder, nu wijdbeens met een vies gezicht en een onhemelse geur, wederom naar de wc. Gelukkig leeg! Wat leeg is? Mag U raden! De managers/eigenaars van het logement, Afrikaanders, beweren stoïcijns, dat ze het zelfde voedsel hebben gegeten en dat er niks aan de hand was. Door de nare ervaring was iedereen wat voorzichtiger geworden, want in de parken waren er niet zo veel wc's voorhanden. En dus, voordat we de parken ingingen bezochten velen van ons de kleinste kamer om wat te broeden. Resultaat was of hard gekookte of nog dun lopende eieren.

In 2 jeeps (in elke jeep een gids/chauffeur met de mooie namen Azaria en Saturo) reden we door het Tarangire National Park, waar veel acacia- en

baobabbomen te zien waren. Baobabs (Apenbroodbomen, bavianen en andere apen zijn dol op hun vruchten) kunnen tot 25 m. hoog worden en hebben een dikke stam met een diameter tot 11 meter, hol van binnen. Olifanten eten de zachte bast, waar veel water in zit. Volgens een legende van de Bosjesmannen (het Sanvolk) is de boom voor straf door de goden uit de hemel op de aarde gegooid en op zijn kop terechtgekomen. Daardoor het lijkt alsof de wortels in de lucht steken (en de kruin in de grond). De bomen kunnen erg oud worden.

Ik nam op die eerste safaridag plaats naast Azaria, achter de voorruit op de voorste stoel. Het was die dag heel erg heet, zodat ik zowat een zonnesteek opliep. Mijn kop was knalrood en stond op barsten, mijn huid was zo warm, dat je met gemak een eitje erop kon bakken. Zelfs een koude douche bij terugkomst hielp niet, het eitje op mijn huid werd nu niet helemaal doorbakken, maar ik teken wel voor een sunny-side-up eitje.

Verschillende **diersoorten**, die in dit Tarangire National park en andere volgende parken leven, te weten Lake Manyara National Park, het Serengeti National Park en de Ngorongoro Krater, zijn: de olifanten, zebra's, giraffen, gnoes, impala's,

gazelles, cheeta's, luipaarden, hyena's, jakhalzen, leeuwen, nijlpaarden, krokodillen, waterbokken, wilde buffels, warthogs (wrattenzwijnen), apen, bavianen, 1 neushoorn, struisvogels (hadden hun kop deze keer niet in het zand, maar kunnen desondanks niet vliegen), aasgieren etc. Niet te vergeten de vele prachtig gekleurde vogels met zo vele namen, dat mijn kleine hersens het niet allemaal kunnen bevatten. Ik herinner me alleen de perkoetoet, tjiep-tjiep enz. en de secretaris-vogel met een "decent" aangeklede bruine short. Je zag honderden migrerende *gnoes* en *zebra's*. De migratie begint in de regentijd van maart/april. Verschillende groepen trekken samen op; er migreren 3 miljoen gnoes en 2½ miljoen zebra's. Deze twee gaan altijd samen, want de gnoes kunnen gemakkelijk water vinden, ze zijn echter slecht van zicht en dus dienen de zebra's als uitkijkposten voor gevaarlijke jachtdieren. Al grazende liepen ze langzaam en vredig naar hun eindbestemming. Een idyllische aanblik, zodat ik soms waande dat ik in het Hof van Eden vertoefde. De gnoes hadden bijna allemaal een volwaardige sik, behalve een enkeling die net uit de haarsalon kwam. We zagen ook hoe één *wilde buffel* een troep leeuwen weg joeg. Uit de kudde buffels, had waarschijnlijk hij het (geluks)lotje getrokken en moest hij in zijn eentje een troep leeuwen weggagen. Hij hypnotiseerde van op korte afstand de leeuwen. Omdat de leeuwen op heterdaad betrapt waren en niet stiekem meer konden aanvallen, kozen ze voor het hazenpad of beter gezegd het leeuwenpad. Daarna keerde de dapperling naar zijn medegenoten terug, om te zeggen dat de weg veilig genoeg was om verder te trekken. Alle dieren werden door hun kroost vergezeld. We zagen ook een *luipaard* met zijn gedode prooi in een boom. Luipaarden kunnen goed in bomen klimmen. Na het doden van zijn prooi, scheurt de luipaard de buik van het dier open, en eet het hart, longen en lever op. De rest, zoals de darmen laat hij op de grond achter voor de andere aasjagers, zoals de *aasgieren* en wat later de *jakhalzen* (jakhalzen leven vaak met z'n tweeën). Het lichaam van zijn prooi, dat lichter in gewicht is geworden, neemt hij mee de boom in, zodat hij het op zijn gemak kan verorberen. Luipaarden zijn egoïstisch en verstoppen hun prooien. Ze leven vaak solitair, bakenen hun territorium af met hun urine, ontlasting of krabsporen. *Cheeta's* (*jachtluipaarden*) leven vaak als 2 broers voor de rest van hun bestaan bij elkaar, na door hun moeder te zijn verlaten (na 1-2 jaren). Hij is het snelste landdier ter wereld, haalt soms een snelheid van 105 km/uur, maar houdt zo'n snelheid niet lang vol, is zeer slank van uiterlijk en gespierd. Een zuster wordt meestal na acht maanden weggezonden. De cheeta's kunnen niet in de bomen klimmen. Qua gedrag vertonen ze heel veel overeenkomst met de luipaarden. Als het vrouwtje paringsbereid is, heeft haar urine een speciale geur die mannetjesluipaarden aantrekkelijk vinden. De *wrattenzwijnen* (*knobbelzwijnen*) met hun tweeparige slagstanden kunnen heel hard rennen en worden daarom in het Serengeti Park benoemd tot de "Serengeti Express" en in het Ngorongoro Krater tot "Crater Express". *Leeuwen* leven in groepen. De volgegeten leeuwen kunnen bij deze hitte lui liggen in een schaduwplek. Als mannelijke leeuwen op hun luie rug liggen met geëxposeerde geslachtsdelen, leidde dat tot hilarische

discussies, vooral bij de dames. "Waar, waar, waar? Ik heb niks gezien of nog niet genoeg gezien!". Wanneer een leeuw alleen is, doodt hij slechts kleine prooien, maar in een grote groep vallen ze gezamenlijk ook grotere prooien aan. Mannelijke leeuwen leven korter dan de vrouwen, omdat, volgens onze gids/chauffeur, hun liefdesleven veel energie kost. *Gazellen* verliezen wel eens hun gewei door onderlinge gevechten. *Nijlpaarden* drogen makkelijk uit, want hun huid is erg delicaat en daarom blijven ze heel lang $\frac{3}{4}$ onder water of besproeien zichzelf met modderbaden. Hun dode vlees is niet lang houdbaar en wordt wel daarom al gauw door de *krokodillen* opgegeten. Ze leven vaak samen in vrede met krokodillen, die ze niet als vijanden beschouwen. Maar o wee, wanneer iets anders hun terrein overschrijdt, bv. een mens in een bootje. Het bootje kieperen ze om en de mens kunnen ze met één beet met hun grote kaken in tweeën halveren. Weliswaar zijn ze planteneters. Er zijn twee soorten *hyena's* te vinden, de ene is gevlekt en de ander is gestreept. *Olifanten* leven in een groep met een man als stamhoofd. Haar zwangerschap duurt 22 maanden en de kleine mag 2 jaar lang bij de moeder zogen. Om zich te beschermen tegen stekende vliegen wentelen ze graag in modderbaden, zoals ook bij andere dieren. Één van de olifanten raakte wat gefrustreerd door de niet betaalde portretfoto's die Giok Mae van hem maakte op een wat dichtere afstand. Hij begon plotseling op zijn trompet te blazen, waardoor Giok Mae bijna van haar stoel viel. Als *giraffen* willen drinken, moeten ze hun hoofd van zo vele meters hoog naar het wateroppervlakte beneden brengen, waardoor plotseling hun bloeddruk enorm toeneemt. Zonder een speciale mechanisme zou "hun hoofd uit elkaar springen". Onze gids/chauffeur kon me niet vertellen of *zebra's* een zwarte huid met witte strepen hebben of omgekeerd een witte huid met zwarte strepen. Wel kon hij vertellen, dat als je een zebra van zijn vel ontdoet het vlees vlak onder de huid nog het streepjes patroon vertoont. Er zijn 2 soorten *neushoorns* in Afrika (totaal zijn er 5 soorten in de wereld, o.a de Javaanse neushoorn), de ene is donker gekleurd met 2 hoornen en de ander is lichter van kleur en heeft 1 hoorn op zijn neus. De neushoorn heeft een slecht zicht (bijziend), maar hun reuk is subliem. Er zijn in Tanzania alleen iets meer dan 10 neushoorns te vinden en dus het opsporen is bijna een wonder. We zagen er één in de verte in het Ngorongoro Park, een donkere. Luipaarden met hun gewilde bontjassen zagen we ook langs de jeep paraderen. Zo doende hebben we de "Big Five" gezien (leeuw, olifant, buffel, luipaard en neushoorn). En dan nog de kleine dieren, torren, kakkerlakken, muskieten, vliegen, paardenvliegen, oorwormen, rupsen, etc. Te veel om op te noemen. De "Little Five" hebben we bewust of onbewust ook gezien. De "Little Five" bestaat uit de *olifantspitsmuis* (gezien), *mierenleeuw* (doodgetrapt), ik hoop niet dat dit een reïncarnatie van mijn grootmoeder is, *roodsnavel buffalo wever* (weet niet, zo veel vogels gezien), *panterschildpad* (onder onze jeep gekropen, op zoek naar schaduw) en *neushoornkever* (de kamer uitgeschopt). Het duizelt mij door al die beesten en beestjes. En nog wel honderden andere insecten, die vooral in de avonden hun concerten ten gehore brengen. Ook zag je vaak vogels op de ruggen van de dieren om als schoonmakers te dienen door vlooiën, luizen etc. te pikken.

De parken. Het Tarangire National Park is één van de mindere natuurrezervaten, minder toeristen en dankt zijn naam aan de Tarangire rivier. In het Lake Manyara National Park verbleven we in het Lake Manyara Serena Lodge. Alle Serena hotels zijn goede 4* hotels. We logeerden steeds in hotels van het Serena keten, behalve het Tarangire River Camp Logement (hierboven genoemd). De Serena hotels hebben helaas geen airco's, wat soms wat hinderlijk is bij die hitte. Het Lake Manyara Park bestaat deels uit bossen en deels uit steppe. In de verte zagen we een kolonie flamingo's. We logeerden verder in het Serengeti National Park in het Serengeti Serena Lodge. Daar vroeg een medewerker van het hotel aan Hok Sioe, hoeveel 600 Indonesische Rupiah waard was. Hij had dat bedrag onlangs van een Indonesische toerist als tip gekregen. "Schiet die toerist maar dood, als hij zich weer laat zien, want Rp. 600,- is nauwelijks 5 Euro centen waard". In het Serengeti Serena Lodge heeft Khe Siang zijn verjaardag gevierd met champagne voor allen. Het voltallige keukenpersoneel heeft hem toegezongen. De Serengeti, de naam is afgeleid van de Maasai-taal en betekent letterlijk "Eindeloze vlaktes", bestaat uit [savannes](#) en [boslandschappen](#), verdeeld over het noorden van [Tanzania](#) en het zuiden van [Kenia](#), over een oppervlakte van ongeveer 30.000 km². Tachtig procent ligt in Tanzania. Er leven miljoenen [planteneters](#) en duizenden [roofdieren](#) in het gebied. De meest algemene dieren in deze streek zijn de gnoes, Thomsongazellen, andere gazellen, steppenzebra's en kafferbuffels. De streek is beroemd door de [migratie](#) die elk jaar plaatsvindt rond oktober, waarbij ongeveer anderhalf tot vijf miljoen planteneters zich omwille van de droogte verplaatsen vanuit de noordelijke heuvels naar de zuidelijke vlaktes. Daarbij moeten ze de rivier de Mara oversteken. Na de regens rond de maand april gaan ze dan terug via een westelijke omweg. Dit verschijnsel wordt een cirkelvormige migratie genoemd. Het Serengeti National Park is op het Paul Kruger Park in Zuid-Afrika na, het grootste natuurlijke dierenreservaat ter wereld. Echt de plaats om een safari te ondernemen. Safari is afkomstig van het Maasai woord safariya (reis, trip). De rijen gnoes en zebra's zijn ongeveer 40-50 km. lang met in hun kielzog de roofdieren. In de maanden januari en februari worden de kalveren geboren. De Ngorongoro Krater ontstond door een eruptie van een hoge berg, circa 3 miljoen jaar geleden. Het Ngorongoro Park is een onderdeel van het Serengeti Reservaat. Op de kraterbodem leven vele dieren. In de droge tijd verdampt deels het water van de kleine beekjes en plassen, waardoor je een witte zoutneerslag ziet. Er is over de rim, de rand van de krater, een weg aangelegd, waar ook ons hotel Ngorongoro Serena Lodge zich bevindt met een prachtig uitzicht op de kraterbodem. Deze is de allergrootste natuurlijke amfitheater ter wereld, de grootste intacte [caldera](#) (ingestorte vulkaankegel) ter wereld. De kraterbodem heeft een doorsnee van 16-20 km met vele diersoorten. De giraf komt hier niet voor, omdat de helling te steil is en hij hier geen geschikt voedsel kan vinden. Ook krokodillen, impala, antilopen en nog een paar diersoorten komen niet in de krater voor. De gnoes en zebra's hier zijn permanente bewoners, hoewel ze af en toe wel bezoek krijgen van hun

migrerende soortgenoten. Door inteelt zijn er veel leeuwen. Ook zie men regelmatig zwart/donkerblauwe doeken verspreid in de parken. Deze kleuren trekken voornamelijk de Tsetse vliegen aan en aangezien de doeken met dodelijke chemicaliën zijn bewerkt, is dit dus goed ter verdelging van de slaapziekte. In de parken zag je regelmatig pokdalige boombasten. Dat kwam omdat olifanten met hun slagstanden wat insecten probeerden uit te peuteren. Ook veel geknakte bomen en takken door de olifanten, op zoek naar lekkere jonge bladeren.

De regering heeft alleen de Maasai's toestemming gegeven om hier in het Ngorongoro gebied te wonen. De Maasai's hier zijn herders van koeien en geiten. Hun ronde hutten zijn in een kring gebouwd, met een heg van giftige planten als omheining om het dorp. In het centrum worden de dieren gehuisvest en eventueel verdedigd tegen roofdieren. Natuurlijk vind je buiten het Ngorongoro gebied ook Maasai mensen. Ze zijn meestal lang

en slank, kunnen hoog springen en hebben hun eigen fleurige klederdracht, vaak rood als kleur van de overwinning. Wij zagen af en toe wat opgemaakte jonge jongens. Dit was een onderdeel van een besnijdenisceremonie. De kandidaten moesten heel vroeg een tijdje in heel koud water ondergedompeld worden. Daarna

vond de besnijdenis plaatst met lokale kruidentherapie. Twee weken mochten ze niet thuis komen en daarna werd er feest gevierd, afhankelijk van de rijkdom van de familie. Dan zijn ze volwassen en worden in de stam opgenomen. De aangeklede jongeren zijn opgemaakt met soms zwart smeersel op hun lichaam (een super zwarte Piet), witte strepen over het gezicht, zwarte kledij of hun traditionele kledij met een speer in de hand. De besnijdenis van de meisjes vindt in het geheim plaats, dus geen ruchtbaarheid. Buiten het Ngorongoro gebied woont Laiboni, een soort Maasai'sche koning. Hij bezit grote landerijen, heeft 22 vrouwen, 150 kinderen en ca. 500 kleinkinderen.

Bij aankomst in het Serengeti Serena Lodge werden we verwelkomd door een zingende groep dansers. Meg, die bij het horen van muziek, zich niet stil kon houden, danste mee. In meerdere logementen werd 's avonds, na het diner, een volksdans opgevoerd. Omdat je in de parken niet zo maar restaurants kon vinden, waren alle maaltijden in onze verschillende onderkomens, in de reissom inbegrepen. De souvenirwinkels zaten vol met maskers, kralen, schilderijen, stoffen, koffie, houtsnijwerken in de vorm van vooral dieren (de giraf is het logo van Tanzania), en de kostbare tanzaniet, een doorzichtige diep blauwpaarsachtige edelsteen, die steeds schaarser wordt en daardoor steeds duurder. Tanzaniet vind je uitsluitend in Tanzania en er zijn 3 mijnen, waarvan 2 mijnen reeds uitgeput zijn. De derde loopt tegen zijn einde.

In één van de parken tijdens onze lunch, sprong een aap, hup, stap, sprong, op tafel en griste een broodje weg. Ik geloof dat we meer zijn geschrokken dan de aap zelf. In een ander park, toen onze gids onze entreetickets in orde maakte, en ondanks dat hij zei om de deuren van de auto gesloten te houden, heeft

Chuen toch een deur open gelaten. Gevolg was dat een aap naar binnen sprong op zoek naar iets lekkers. Maar omdat in de auto toch wel mensen zaten was hij zo geschrokken, dat hij al poepende uit de auto vluchtte. Een stinkende smurrie liet hij achter op de deksel van de koelbox en op de buitendeur.

Omdat de KLM-vlucht pas laat in de avond vertrok, hebben enkelen van ons een dagkamer besteld bij het Arusha Coffe Lodge, een 5* hotel echter zonder airco. Op weg naar het vliegveld Kilimanjaro hadden we de berg Kilimanjaro moeten zien, ware het niet hij zich hulde in een dikke mist en nevel. Kilimanjaro is de hoogste berg in Afrika. Nog wat moeilijkheden aan de KLM-balie omdat we de

plaatsen, die wij vooraf geboekt en bevestigd gekregen hadden, niet kregen, waardoor ik op een andere rij zat dan Fay. Al met al, het was een leuke en leerzame reis geweest mede dankzij of ondanks het bonte gezelschap en het Jambo reisburo met de lokale Leopard Tours. Baadaye, good bye!

Swan-Hway Sie